

หลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพสำหรับผู้พิการทางการเห็น ๒๕๕ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย) นวดไทยเพื่อสุขภาพสำหรับผู้พิการทางการเห็น ๒๕๕ ชั่วโมง
(ภาษาอังกฤษ) Thai Massage for Health by Blind person ๒๕๕ hours

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการและทฤษฎีการนวดไทยเพื่อสุขภาพ
๒. มีความรู้และทักษะการนวดไทยเพื่อสุขภาพได้อย่างถูกวิธี
๓. มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการนวดไทยเพื่อสุขภาพแก่ผู้พิการทางการเห็น
๔. มีคุณธรรม จริยธรรม มารยาทในการประกอบอาชีพนวดไทยเพื่อสุขภาพแก่ผู้พิการทางการเห็น
๕. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการนวดไทยเพื่อสุขภาพ
๖. เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

๓. โครงสร้างหลักสูตร

(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

ให้ผู้พิการทางการเห็นได้ศึกษากายวิภาคศาสตร์ทั่วไป กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ ธรรมะกับสมาธิ เพื่อสุขภาพ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย เกษัชกรรมไทยเบื้องต้น การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ หรือคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหว และการบริหารจัดการในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ ประวัติองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทยได้ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่อง เส้นประสาทสืบ การตรวจร่างกายเบื้องต้น การนวดไทยเพื่อสุขภาพ การตัดตน การบันทึกผลการนวด การนวดไทย ผ่านคลาย การทบทวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หรือหน่วยงานที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเห็นชอบ

๕. เนื้อหาของหลักสูตร(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

๗. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร ๒๕๕ ชั่วโมง

๘. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

๑. เป็นผู้ที่มีความพิการทางการเห็น
๒. อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี
๓. เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการอบรมและการปฏิบัติงาน

๙. คุณสมบัติของวิทยากรผู้สอน(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๑๐. เกณฑ์การประเมินผล

๑. จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน
๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. ฝึกปฏิบัติภาคสนาม ไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

๑๑. วิธีการประเมินผล

๑. การทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
๒. การทดสอบการปฏิบัติงานภาคสนาม

๑๒. เอกสารประกอบการเรียนการสอน (ตัวอย่าง)

๑. กัญญา ตีวีเศษ.(๒๕๔๒).**คู่มืออบรมการนวดไทย**.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก.
๒. กลุ่มงานฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). **คู่มือฝึกอบรมสปาไทยเพื่อสุขภาพ**. นนทบุรี.
๓. เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ.การแพทย์แผนไทยกับการส่งเสริมสุขภาพ.(๒๕๔๐). **การแพทย์แผนไทยสายใยแห่งชีวิตและวัฒนธรรม**.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก .
๔. ยงศักดิ์ ต้นติปิฎก. (๒๕๕๒). **ตำราการนวดไทย เล่ม ๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา.
๕. กลุ่มงานฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). **คู่มือการฝึกอบรมด้านการแพทย์แผนไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: ร้านแมกเนทสโตร.
๖. สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). **คู่มือดูแลสุขภาพด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
๗. สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). **การแพทย์แผนไทยกับการดูแลสุขภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
๘. สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๓๙). **คู่มือปฏิบัติงานการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข**.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
๙. อภิชาติ ลิมตียะโยธิน. (๒๕๔๕). **คู่มืออบรมการนวดไทยแบบราชสำนัก ภาคเทคนิคการนวดรักษาโรคที่พบบ่อย**.กรุงเทพฯ : พิษณุพรินตั่งเซ็นเตอร์.
๑๐. มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์แผนไทยเดิมในพระราชูปถัมภ์. (๒๕๕๕). **หัตถเวชกรรมแผนไทย (นวดแบบราชสำนัก)**.กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์
๑๑. ชาคริยา หลิน, นิกรณัฏ์ จันทรวงศ์ และสุรพจน์ วงศ์ใหญ่. (๒๕๕๔). **การนวดรักษาโรคด้วยหลักเส้นประธานสิบ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สปีด เพรส จำกัด.

โครงสร้างหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพสำหรับผู้พิการทางการเห็น ๒๕๕ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน	๒๖	๕๖	๘๒
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์ทั่วไป	๓	๗	
๑.๒ กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ	๓	๐	
๑.๓ ธรรมะกับสมาธิเพื่อสุขภาพ	๑	๓	
๑.๔ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	๕	๐	
๑.๕ เกสัชกรรมไทยเบื้องต้น	๒	๓	
๑.๖ การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ หรือ คอมพิวเตอร์	๒	๒๘	
๑.๗ การพัฒนาบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหว	๕	๑๕	
๑.๘ การบริหารจัดการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	๕	๐	
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา	๑๓	๑๐๐	๑๑๓
๒.๑ ประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	๑	๐	
๒.๒ เส้นประธานสิบ	๑	๔	
๒.๓ การตรวจร่างกายเบื้องต้น	๓	๗	
๒.๔ การนวดไทยเพื่อสุขภาพ	๓	๔๐	
๒.๕ ทบทวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ	๐	๑๐	
๒.๖ การนวดไทยผ่อนคลายอาการที่พบบ่อย	๒	๒๕	
๒.๗ การตัดตน	๒	๙	
๒.๘ การบันทึกผลการนวด	๑	๕	
๓. หมวดการฝึกปฏิบัติ	๐	๖๐	๖๐
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๒๑๖	๒๕๕

หมายเหตุ เพิ่มวิชาการให้คำปรึกษาสำหรับประชาชน ๒ ชั่วโมง

ความสำคัญ และประโยชน์การให้คำปรึกษา กระบวนการ การสำรวจ การทำความเข้าใจ สาเหตุและความต้องการ การวางแผน แก้ไขปัญหาต่างๆและการให้คำแนะนำ

เนื้อหาของหลักสูตรหมวดไทยเพื่อสุขภาพสำหรับผู้พิการทางการเห็น ๒๕๕ ชั่วโมง

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน		๒๖	๕๖	๘๒
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์ทั่วไป	รูปร่าง ลักษณะ ที่ตั้ง หน้าที่ วิธีการทำงานของอวัยวะต่างๆ โครงสร้างของระบบโครงกระดูก ระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนโลหิตและระบบประสาท ความสัมพันธ์ในแต่ละส่วนโครงสร้างของระบบทั้งหมดของร่างกาย และข้อควรระวังในการนวด	๓	๗	
๑.๒ กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ	หลักทั่วไปของกฎหมายวิชาชีพ จรรยาบรรณ และบทกำหนดโทษของกฎหมาย หลักจริยธรรม ศีลธรรมและกิริยามารยาท	๓	๐	
๑.๓ ธรรมะกับสมาธิเพื่อสุขภาพ	การฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อการเรียนรู้ถึงวิธีการนำเข้าสู่สมาธิด้วยการสวดมนต์และนั่งสมาธิ	๑	๓	
๑.๔ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	ประวัติการแพทย์แผนไทย ประวัติอาจารย์ชีวกโกมารภัจจ์ การกำเนิดมนุษย์ เบญจขันธ์ มหาภูตรูป ๔ ตรีโทษ การวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือน สมุฏฐานการเกิดโรค ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานกับฤดูกาล อายุ เวลา สถานที่ อาหาร และพฤติกรรม การปรับสมดุล ตรีโทษ อิทธิพลของดวงดาวที่มีผลต่อสุขภาพ การนำทฤษฎีการแพทย์แผนไทยไปประยุกต์ใช้	๕	๐	
๑.๕ เกษีขกรรมไทยเบื้องต้น	หลักเกสัช ๔ การใช้ยาไทยประกอบการนวด ข้อห้าม ประโยชน์ วิธีการใช้ในการบรรเทาอาการเกี่ยวกับกระดูกเส้นเอ็นและกล้ามเนื้อ หลักวิธีการ ขั้นตอน ประโยชน์ ข้อห้ามของการอบสมุนไพร ประคบสมุนไพร	๒	๓	
๑.๖ การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์หรือ คอมพิวเตอร์	วิธีการอ่านอักษรเบรลล์ หรือการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น เช่น การเปิดปิดเครื่อง การเรียกใช้โปรแกรมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น	๒	๒๘	
๑.๗ การพัฒนาบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหว	พัฒนาบุคลิกภาพโดยทั่วไป และการดูแลสุขภาพ ความสะอาดของร่างกาย รวมถึงเสื้อผ้าและการแต่งกาย การใช้วาจาและความคิดในการเข้าถึงผู้รับบริการ การเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหว อุปกรณ์ที่ใช้ในการเคลื่อนไหว การขอความช่วยเหลือเพื่อการเคลื่อนไหว การฝึกการเคลื่อนไหว	๕	๑๕	
๑.๘ การบริหารจัดการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	การตกแต่งร้าน การวางแผนการตลาด การจัดทำบัญชี การวิเคราะห์การได้เปรียบทางการค้า การประชาสัมพันธ์ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และการประเมินผลการบริหารงาน เป็นต้น	๕	๐	
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา		๑๓	๑๐๐	๑๑๓
๒.๑ ประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	ประวัติความเป็นมา คุณค่าของการนวดไทย ผลของการนวดไทยต่อสุขภาพ การนำไปใช้ในระดับสถานบริการสาธารณสุข ตลอดจนหลักวิธีการขั้นตอน ประโยชน์ ข้อห้ามในการนวด	๑		

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๒.๒ เส้นประธานลิบกับการเกิดโรค	ลักษณะโครงสร้างของเส้นประธานลิบ ลักษณะการเดินของแนวเส้นประธานลิบ เพื่อประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ทางการนวด	๑	๔	
๒.๓ การตรวจร่างกายเบื้องต้น	หลักการทํางานและหน้าที่ของระบบข้อต่อและกล้ามเนื้อต่าง ๆ ของร่างกายในภาวะปกติศึกษาความผิดปกติของระบบกล้ามเนื้อและข้อต่อ และสามารถตรวจวินิจฉัยได้ถูกต้อง เพื่อแยกอาการที่สามารถนวดได้และไม่ได้	๓	๗	
๒.๔ การนวดไทยเพื่อสุขภาพ	วิธีการ ขั้นตอนการนวดไทยแบบทั่วไป ในท่านอนหงาย นอนตะแคง นอนคว่ำ ท่านั่ง นวดหน้า นวดศีรษะ การยืดเส้น เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อและบรรเทาอาการปวดเมื่อย	๓	๔๐	
๒.๕ ทบทวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ	ฝึกปฏิบัติเพื่อให้รู้ขั้นตอน และวิธีการนวดไทยอย่างต่อเนื่อง ในท่านอนหงาย (พื้นฐานขา - แขน) ท่านอนตะแคง ท่านอนคว่ำ ท่านั่ง (นวดคิงคองและสะบัก) และการนวดหน้า การทดสอบปฏิบัติเพื่อความถูกต้องในตำแหน่งและแนวเส้น น้ำหนักในการนวด และการลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง	๐	๑๐	
๒.๖ การนวดไทยผ่อนคลายอาการที่พบบ่อย	การประยุกต์ใช้การนวดไทย เพื่อผ่อนคลายอาการที่พบบ่อย เกี่ยวกับการปวดศีรษะ ปวดหลัง ปวดไหล่ ปวดเมื่อยแขน - ขา ปวดสะโพก ปวดเข่า ปวดข้อเท้า ที่ไม่ได้เกิดจากการอักเสบ	๒	๒๕	
๒.๗ การตัดตน	การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้วิธีการ ขั้นตอน ประโยชน์ ข้อควรระวังต่างๆ ในการปรับโครงสร้างร่างกายด้วยการใช้ท่าฤๅษีตัดตนพื้นฐาน	๒	๙	
๒.๘ การบันทึกผลการนวด	การประเมินก่อนและหลังการนวด การวิเคราะห์และติดตามผลการนวด	๑	๕	
๓. หมวดการฝึกปฏิบัติ		๐	๖๐	๖๐
	- ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือหน่วยงานที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเห็นชอบ จำนวน ๓๐ ราย - การทำรายงานหลังการฝึกปฏิบัติ	๐	๖๐	
รวมทั้งสิ้น		๓๙	๒๑๖	๒๕๕

หมายเหตุ เพิ่มวิชา การให้คำปรึกษาสำหรับประชาชน ๒ ชั่วโมง เนื้อหารายวิชาประกอบด้วย ความสำคัญ และประโยชน์การให้คำปรึกษา กระบวนการ การสำรวจ การทำความเข้าใจ สาเหตุและความต้องการ การวางแผน แก้ไขปัญหาต่างๆและการให้คำแนะนำ

คุณสมบัติวิทยากรหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพสำหรับผู้พิการทางการเห็น ๒๕๕ ชั่วโมง

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมง		ผู้สอนภาคทฤษฎี		ผู้สอนภาคปฏิบัติ	
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	คุณวุฒิ	ชื่อวิทยากร	คุณวุฒิ	ชื่อวิทยากร
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน	๑๘	๓				
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์ทั่วไป	๓	๗	มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การสอนหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน		มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การสอนหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	
๑.๒ กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ	๓	๐				
๑.๓ ธรรมชาติกับสมาธิเพื่อสุขภาพ	๑	3				
๑.๔ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	๕	๐				
๑.๕ เกสร์กรรมไทยเบื้องต้น	๒	๓				
๑.๖ การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ หรือ คอมพิวเตอร์	๒	28				
๑.๗ การพัฒนาบุคลิกภาพและการเคลื่อนไหว	๕	15				
๑.๘ การบริหารจัดการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	๕	๐				
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา	๒๖	๖๔				
๒.๑ ประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	1	๐	(๑) จบหลักสูตรด้านการนวดไทยไม่ต่ำกว่าเนื้อหาวิชาที่สอน และมีประสบการณ์ด้านการนวดไทย ไม่น้อยกว่า ๒ ปี จากหน่วยงานนั้นๆ หรือ (๒) มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรด้านการนวดไทย เป็นวิทยากรผู้ช่วยมาแล้วอย่างน้อย ๓ ครั้ง โดยมีการรับรองจากหน่วยงานนั้นๆ		(๑) จบหลักสูตรด้านการนวดไทยไม่ต่ำกว่าเนื้อหาวิชาที่สอน และมีประสบการณ์ด้านการนวดไทย ไม่น้อยกว่า ๒ ปี (๒) เป็นผู้พิการทางสายตา หรือ เป็นผู้พิการทางสายตา หรือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานกับผู้พิการทางสายตา โดยมีการรับรองประสบการณ์	
๒.๒ เส้นประธานสิบ	1	4				
๒.๓ การตรวจร่างกายเบื้องต้น	3	7				
๒.๔ การนวดไทยเพื่อสุขภาพ	3	40				
๒.๕ ทบพวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ	๐	10				
๒.๖ การนวดไทยผ่อนคลายอาการที่พบบ่อย	2	25				
๒.๗ การดัดตน	2	9				
๒.๘ การบันทึกผลการนวด	๑	๕				
๓. หมวดการฝึกปฏิบัติ	๐	๓๙				
หมวดอื่นๆ	๒	๐				
การให้คำปรึกษาสำหรับประชาชน	๒	๐	มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การสอนหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน		มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การสอนหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	